

GUDER, KONGE OG FOLK

Fra <http://www.angelfire.com/ok2/mharris/mh01.html>

Traditionen knytter Frej til det sakrale kongedømme. Snorre Sturlasson fortæller i "Ynglingenes Saga", at denne kongeslægt regner Frej for deres stamfader og indstifter af kongetitlen. Han grundlægger ydermere den store helligdom ved Uppsala, hvor de store kongegrave fra det femte og sjette århundrede findes.

5 Kongen og landets frugtbarhed er nøje forbundet, da kongen står guden nær eller kan føre sit blod tilbage til ham. Derfor følges han af held, og folket beriges ved at følge ham. Giver landet ikke godt af sig, kan det skyldes, at kongen har tabt denne ånd ved at krænke guden eller misrøgte sin titel.

Arthur og gralsmytologien^[1] skildrer dette forhold meget grundigt. Kongen og landet sygner
10 hen sammen, men da han drikker af gralen, styrkes han og landet blomstrer op. Gralen har oprindeligt intet med Kristus at beskaffe, men tilhører frugbarhedskulten. Regicidiet – kongeoferet - er også en mulighed.

I "Skirnes mål" fortælles det, at Frej fra højsædet Hlidskjalf får øje på jættepigen Gerd ved hendes faders gård og forelsker sig. Han sender da sin tjener Skirner til gården for at
15 bejle, og giver ham sit sværd til den farlige rejse, der ikke er et ganske almindeligt hesteridt. "Mørkt er det ude, i mulm skal vi krydse fugtiggrå fjelde, troldtøjets fjelde", hvisker Skirner til hesten. Jættens gård vogtes af to bidske hunde og en hyrde spørger ham: "Er du mon død, eller dødsviet?", siden han færdes her.

Det er altså en hinsidesrejse. Underverdenen identificeres gerne med dødsriget, hvor
20 hunden jo er den traditionelle vogter.

Vel fremme bejler Skirner så til pigen og tilbyder fornemme gaver som skik er. Gerd afviser dog bestemt, hvorpå Skirner truer med at halshugge hende med sværdet. Da det heller ikke gør videre indtryk, må han tage det tunge skyts frem; Han forbander hende i malende vendinger: "Trolde pine dig hver plagsom dag her på jættens jord!", og "En trolde med tre
25 hoveder skal du, tøs, ægte eller mangle mand. Din brunst brænde! Din trang tære! Vær du

som tidslen, den, som lå tynget, da korn blev kørt i hus."

Det virker. Pigen overgiver sig og tilbyder at mødes med Frej ni nætter derefter.

Når de gamle nordboere ytrede sig således måtte man vare sig, da man aldrig kunne vide om man stod overfor en troldkarl. Den verbale trussel kunne blive virkelig, da magikeren jo havde en sær indflydelse på verdens gang.

30

^[1] *Gralen er et magisk bærer, der ifølge legenden blev brugt af Jesus Kristus ved den sidste nadver og senere til at opsamle hans blod i under korsfæstelsen. I sagnkredsen om Kong Arthur er gralen den genstand som ridderne af det runde bord stræber efter at finde. Jagten på den hellige gral kan muligvis ses som et litterært billede på kristen stræben, eller ligefrem på korstogene. Samtidig har gralen tydelige hedenske forbilleder i kelternes hellige kar, hvoraf Gundestrupkarret der er fundet her i Danmark, er det smukkeste eksempel. Kelterne brugte hellige kar i religiøse ceremonier helt tilbage til bronzealderen.*